

Rozsudek Nejvyššího soudu ČSSR ze dne 15.06.1965, sp. zn. 10 Tz 34/65, ECLI:CZ:NS:1965:10.TZ.34.1965.1

Číslo: 46/1965

Právní věta: Výsledky daktyloskopické expertízy je třeba hodnotit podle těch istých zásad jako jiné důkazy s přihlídnutím na všechny okolnosti případu. Trestné stíhání není možné zastavit při předbežném pojednání obžaloby, hoci vec nie je náležite objasnená a je možné zistiť ešte ďalšie okolnosti, ktoré môžu podozrenie proti obvinenému buď ďalej posilniť, alebo naopak zoslabiť.

Soud: Nejvyšší soud ČSSR

Datum rozhodnutí: 15.06.1965

Spisová značka: 10 Tz 34/65

Číslo rozhodnutí: 46

Číslo sešitu: 9

Typ rozhodnutí: Rozsudek

Hesla: Expertiza, Předběžné pojednání obžaloby, Zastavení trestního stíhání

Předpisy: 141/1961 Sb. § 2 odst. 6
§ 188 odst. 1

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Č. 46/1965 sb. rozh.

Výsledky daktyloskopické expertízy je třeba hodnotit podle těch istých zásad jako jiné důkazy s přihlídnutím na všechny okolnosti případu.

Trestné stíhání nie je možné zastaviť pri predbežnom pojednání obžaloby, hoci vec nie je náležite objasnená a je možné zistiť ešte ďalšie okolnosti, ktoré môžu podozrenie proti obvinenému buď ďalej posilniť, alebo naopak zoslabiť.

(Rozsudok Najvyššieho súdu zo 15. júna 1965 – [10 Tz 34/65](#).)

Právoplatným uznesením okresného soudu v Humennom z 29. decembra 1964 sp. zn. 6 T 38/64 bolo zastavené trestné stíhání obv. A. pre trestný čin rozkrádania majetku v socialistickom vlastníctve podľa § 132 odst. 1 písm. a) tr. zák.

Na sťažnosť pre porušenie zákona Najvyšší soud rozsudkom zo 16. júna 1965 sp. zn. [10 Tz 34/65](#) uznesenie okresného soudu v Humennom o zastavení trestného stíhání obv. A. zrušil a vrátil vec okresnému prokurátorovi v Humennom na došetrenie.

Z odôvodnenia:

Okresný prokurátor v Humennom podal na obvineného A. obžalobu pre trestný čin rozkrádania majetku v socialistickom vlastníctve podľa § 132 odst. 1 písm. a) tr. zák., spáchaný tým, že v noci z 9. na 10. apríla 1964 sa vlámал do predajne Ľudového spotrebného družstva Jednota v Sukove, odkiaľ odcudzil liehoviny a drobné peniaze v celkovej výške 655,85 Kčs.

Okresný súd v Humennom pri predbežnom prejednávaní obžaloby zastavil uznesením z 29. decembra 1964 sp. zn. 6 T 38/64 trestné stíhanie podľa § 188 odst. 1 písm. d) tr. por. z dôvodu § 177 odst. 1 písm. b) tr. por.

Tento postup odôvodnil okresný súd tým, že nie je bezpečne preukázané, že by obvinený spáchal trestný čin, ktorý je mu v obžalobe kladený za vinu. K hlavnému dôkazu, usvedčujúcemu podľa obžaloby obvineného, ktorým je znalecký posudok v odboru daktyloskopie o zhodnosti otlakov prstov a ruky, nájdených po vykonanom vlamaní na rôznych miestach na predajni s otlakami prstov a ruky obvineného, uviedol okresný súd, že tieto otlaky mohli byť obvineným zanechané na predajni pred vlamaním pri nákupoch. Podľa presvedčenia okresného súdu zoslabuje dôkaznú hodnotu daktyloskopického posudku i záver, urobený vo vyšetrovaní pri miestnej ohliadke, podľa ktorej neboli v regáli na miestach, kde podľa výpovede vedúcej predajne a predavačky chýbali po vlamaní fľaše s vodkou a vínom, zistené stopy týchto fliaš, ale bola tam neporušená vrstva prachu. Podľa názoru okresného súdu mohla vlamanie vykonať iná osoba než obvinený, bez toho, že by bolo možné došetrením veci objasniť žalovaný skutok v súlade s objektívnou pravdou.

Proti tomuto uzneseniu okresného súdu podal generálny prokurátor v lehote, uvedenej v § 272 tr. por. sťažnosť pre porušenie zákona v neprospech obvineného. V sťažnosti vytýkal okresnému súdu, že pri predbežnom prejednaní obžaloby rozhodol bez prihliadnutia ku všetkým rozhodujúcim dôkazom. Generálny prokurátor v sťažnosti pre porušenie zákona súčasne navrhol, aby napadnuté uznesenie bolo zrušené a okresnému súdu prikázané znovu rozhodnúť o obžalobe.

Najvyšší súd preskúmal na podklade sťažnosti pre porušenie zákona správnosť napadnutého uznesenia, ako i konanie, ktoré uzneseniu predchádzalo a zistil, že bol porušený zákon.

Vo vyšetrovaní bol zhromaždený rad dôkazov, z ktorých len niektoré odôvodňujú verziu, zastávanú v obžalobe, že páchatelom vlámania je obvinený A., a že páchatel z predajne odcudzil vedľa drobných peňazí z pokladne tiež liehoviny. Iné zo zhromaždených dôkazov takú verziu oslabujú a uvádzajú do pochybnosti, takže vec nie je náležite objasnená. Pritom je možné ešte ďalšími vyšetrovacími úkonmi rozpory medzi oboma kategóriami protichodných dôkazov objasniť.

Obžaloba je založená ohľadne osoby páchatela na výsledkoch daktyloskopickej expertízy, podľa ktorej bolo z celkového počtu 21 zabezpečených stôp prstov a ruky identifikované celkom päť použiteľných stôp, označených v posudku číslami 5, 10, 13, 19 a 21. Podľa znaleckého posudku z odboru daktyloskopie, ktorý sa ohľadne miesta zabezpečenia stôp opiera o protokol o ohliadke miesta trestného činu, boli stopy č. 5 a 10 zabezpečené na črepoch, pochádzajúcich zo zasklenej časti dvier, kadiaľ po rozbití skla páchatel vnikol do predajne. Stopa č. 5 je zhodná s otlakom časti dlane pravej ruky obvineného a stopa č. 10 je zhodná s otlakom palca pravej ruky obvineného. Stopa č. 13 bola zabezpečená na pulte, z ktorého zásuvky boli podľa výpovede vedúcej predajne odcudzené drobné peniaze a je zhodná s otlakom časti dlane pravej ruky obvineného a stopa č. 21, nájdená na vnútornej strane dverí do predajne je zhodná s otlakom palca ľavej ruky obvineného. Naproti tomu stopa č. 19, sňatá z pultu pri vchode do skladu, je zhodná s otlakom čiasti dlane predavačky M.

Ohľadne množstva odcudzených vecí je obžaloba založená jednak na výpovediach vedúcej predajne, svedkyne N. a učnice na predajni, svedkyne M., jednak na výsledku inventúry, ktorá bola po vlamaní

vykonaná na predajni. Svedkyne zhodne vypovedali, že cez kritickú noc zostali v zásuvke jedného pultu peniaze, ktoré tam ráno po vlámaní už neboli. Obe svedkyne sa však odchyľujú v údajoch o približnom množstve týchto peňazí. Vedúca predajne, svedkyňa N. vypovedala, že nechala v zásuvke asi 50,- – 60,- Kčs drobných mincí, svedkyňa M. odhadovala množstvo týchto peňazí asi na 30,- Kčs. Obe ďalej hovorili o tom, že z predajne sa stratili fľaše s liehovinami a že sú porušené cukrovinky. Svedkyňa M. uviedla, že v regáloch chýbali asi 2 fľaše vodky a 3 litre vína, svedkyňa N. nemohla uviesť presnejšie množstvo chýbajúcich liehovín. Rovnako o porušených cukrovinkách nevypovedali obe svedkyne nič bližšieho.

Inventúra, vykonaná 10. apríla 1964, bola vyčíslená schodkom vo výške 655,85 Kčs. Tento výsledok bol zúčtovaný za obdobie od 24. februára 1964 do dňa vlámania, tj. do 10. apríla 1964. Pri predchádzajúcej inventúre nemala svedkyňa N. podľa svojho tvrdenia žiadne manko. Táto jej výpoveď nebola overená, rovnako ako nebolo zistené, či pri predchádzajúcich inventúrach mívala svedkyňa manká.

Ohľadne odcudzenia liehovín z predajne obsahuje spis okrem výpovedí zhora uvedených zamestnankyň predajne dôkaz, ktorý objektívnu pravdivosť týchto výpovedí oslabuje. Ide o zistenie orgánov vyšetrovania pri miestnej ohliadke, podľa ktorej je na regáloch s fľašami liehovín prach a po nazdvihnutí fľaše je dobre viditeľný otlačok dna v prachu. V protokole o miestnej ohliadke sa nekonštatuje, že by taká stopa bola zistená naopak uvádza sa, že keby páchatel nejakú fľašu z regálu odcudzil, bolo by to dobre viditeľné.

Táto okolnosť bola jedným z hlavných dôvodov, pre ktoré okresný súd pri predbežnom prejednaní obžaloby zastavil trestné stíhanie obvineného. Pritom však okresný súd nelogicky vyvodzoval z tohoto dôkazu závery, ktoré z neho nevyplývajú, keď uviedol, že vzhľadom na túto skutočnosť, zistenú pri miestnej ohliadke, je znížená i pravdepodobnosť, že by sa do predajne vlámal obvinený. Skutočnosť, že do predajne bolo vykonané vlámanie, je preukázaná tým, že okno na dverách do predajne bolo rozbité, a to tak, že boli vylámané všetky črepy, aby sa tadiaľ mohol páchatel bez zranenia pretiahnuť do predajne a ďalej výpoveďou svedkyň N. a M., že sa zo zásuvky stratili drobné peniaze. Zistenie ohľadne prachu na regáli môže činiť pochybnú len výpoveď uvedených svedkýň, že pri vlámaní boli rozkradnuté také liehoviny. Pre zistenie, či páchatelom vlámania je obvinený, alebo niekto iný, však uvedená okolnosť nemôže mať žiadny vplyv.

Nedostatok doterajšieho vyšetrovania ohľadne výšky škody, spôsobenej pri vlámaní, spočíva teda v tom, že obžaloba vychádza len z výsledku inventúry, hoci nie je vylúčené, že schodok mohol byť sčasti spôsobený ešte pred vlámaním pri hospodárení so zvereným tovarom a tržbami na predajni. Za tejto situácie bolo treba obstarat' zhora zmienený nepriamy dôkaz, či vedúca predajne hospodárila skôr vždy bez mánek, alebo či pri predchádzajúcich inventúrach vykazovala manká, za aké obdobie a v akej výške, aby bolo možné lepšie hodnotiť doterajšie rozporné dôkazy o množstve rozkradnutých vecí na predajni.

V doterajšom vyšetrovaní boli ďalej zhromaždené také dôkazy, ktoré oslabujú záver, že ako páchatel žalovaného trestného činu prichádza do úvahy len obvinený A.

Pri výslechu svedka bola svedkovi predstavená zo strany vyšetrovateľa okolnosť, že asi štyri otlaky prstov, nájdené na predajni, sa zhodujú s otlakami prstov tohto svedka. Svedok spáchanie vlámania poprel a ďalšie objasňovanie tejto verzie, oprené o uvedenú zhodu otlakov prstov, nebolo dovedené do konca. Vo vyšetrovaní malo byť objasnené, ktoré zo stôp z predajne sa zhodovali s otlakami svedka O. a tento záver mal byť uvedený do súladu s konštatovaním znaleckého posudku z odboru daktyloskopie, že upotrebitelných stôp bolo len päť, z ktorých štyri sú zhodné s otlakami obvineného A. a jedna s otlakom predavačky M.

Ďalej je v spise založený protokol o výpovedi svedkyne P. Táto svedkyňa pri výsluchu 12. mája 1964 doznamenala, že v roku 1964 sa dopustila vlámania do predajne LSD Jednota v Sukove. Vo svojej výpovedi popísala, že sa do predajne dostala tým, že rozbila kameňom okno v pravom krídle dverí, že si pristavila pod dvere debničky od piva a dostala sa tak dovnútra. Tam podľa svojej výpovede odcudžila zo zásuvky pultu čiastku 20,- Kčs v kovových minciach. Do Sukova sa dostala kritického večera vlakom a po vykonanom vlámaní odišla na železničnú zastávku v Sukove, kde sa vyspala. Ráno sa potom vydala peši po trati do Michaloviec. Tam sa zdržala asi týždeň u bližšie neoznačených osôb cigánskeho pôvodu. V Michalovciach ju videl príslušník VB Z., ktorý potom zariadil, že si pre ňu prišiel otec.

Vo vyšetrovaní bol vypočutý príslušník VB Z., ktorý síce potvrdil, že zistil v Michalovciach pobyt svedkyne, ohľadne ktorej bolo vyhlásené pátranie, že však to nebolo v apríli, ale už v januári 1964. Rovnako otec svedkyne P. vypovedal, že pokiaľ si pamätá, bola svedkyňa v noci z 9. na 10. apríla 1964 doma. Či si to mohol pamätať presne, príp. podľa čoho si pamätá práve túto noc, keď svedkyňa má zrejmé sklony k túlaniu, zisťované nebolo.

Podľa opisu lekárskeho potvrdenia odbornej ambulancie pre choroby duševné OÚNZ v Humennom, trpí svedkyňa P. oligofréniou-debilitou na hornej hranici imbecility.

Okolnosť, že svedkyňa doznamenala vlámanie do predajne Jednoty v Sukove, zostala po zistení časového nesúladu medzi zadržaním svedkyne v Michalovciach a dobou vlámania bez povšimnutia. Najmä zostala bez ďalšieho skúmania veľmi významná okolnosť, že svedkyňa popísala v súlade so skutočnosťou spôsob vykonania vlámania i okolnosť, že odcudžila drobné peniaze zo zásuvky pultu v množstve, ktoré odpovedá výpovedi svedkyne M. Svedkyňa P. nevypovedala nič o odcudzení liehovín, ktoré nie je – ako zhora uvedené – zatiaľ jednoznačne objasnené.

Za predpokladu, že svedkyňa bola vypočutá v súlade s trestným poriadkom a neboli jej predkladané odpovede na otázky, ktoré mali byť len výpoveďou zistené, by výpoveď tejto svedkyne predstavovala priamy dôkaz o páchatelovi vlámania. Bolo by ovšem treba ešte overovať, či toto doznanie je v súlade s ostatnými výsledkami vyšetrovania, najmä by bola treba objasniť časové rozpory, ktoré sa javia medzi objektívne zistenou dobou vlámania v apríli 1964 a údajom svedkyne o tom, že po vlámaní odišla do Michaloviec, kde bola zastihnutá orgánom VB, čo sa stalo podľa výpovede svedka Z. v januári 1964. Za zhora uvedeného predpokladu by bolo ďalej treba overovať, či svedkyňa nespojila vjem o vlámaní s predchádzajúcim vjemom o zadržaní v Michalovciach, a to predovšetkým zistenie, či sa častejšie túlala a či v kritickú dobu bola skutočne doma, príp. kde sa v nej dobre zdržovala. Svedkyňa mala byť podrobnejšie vypočutá k spôsobu vykonania činu, jeho motivácii, najmä k tomu, ako prišla na to vylámať práve predajňu v Sukove, keď má bydlisko v inej obci ďalej k tomu, ako bola predajňa vo vnútri zariadená a k ďalším prípadným podrobnostiam, aby bolo možné posúdiť, či okolnosti, ktoré o vlámaní doznamená, sú objektívne pravdivé, najmä keď P. opakovala svoje doznanie i pri lekárskom vyšetrení jej zdravotného stavu.

V tejto zložitej dôkaznej situácii bolo treba vykonať všetky dosažiteľné, hoci i nepriame dôkazy k overeniu existujúcich verzií o osobe páchatela. Jedným z týchto dôkazov je zistenie telesných proporcií obvineného A. a svedkyne P., podľa ktorých by bolo možné zhodnotiť, či vzhľadom k týmto proporciám (výška, šírka ramien), nie je u niektorého z nich vylúčené, že sa mohol dostať do predajne, resp. späť okienkom o rozmeroch 41 krát 49 cm, ktoré bolo 140 cm od zeme, za pomoci jednej debničky, ktorá bola pristavená z vnútra za dvermi, príp. za pomoci ďalších debničiek, umiestnených pred vchodom do predajne.

Tým, že okresný súd za tejto dôkazne nejasnej situácie zastavil trestné stíhanie pri predbežnom prejednaní obžaloby, hoci vec nie je náležite objasnená a je možno zistiť ešte ďalšie okolnosti, ktoré môžu podozrenie proti obvinenému buď ďalej posilniť, alebo naopak zoslabiť, porušil zákon v

ustanoveniach § 188 odst. 1 písm. d), § 188 odst. 1 písm. f) tr. por.